

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2003 сыл
КУЛУН ТУТАР
27 КҮНЭ
СУБУОТА
№ 37 (8948)

Сонуннар

УЛУУСКА - БУ КҮННЭРГЭ

Сонуннар

1992 сыллаахха

Дьоккуускайга А.Е. Кулаковскай - Өксөкүлээх Өлөксөй аатынан культура уонна духовность киинин иһинэн норуот уусуран айымньытын сайыннарымыны, норуот маастардарын өйүүр уонна эдэр талааннары үүннэрэр сыаллаах "Симэх" галерея үлэтин сабалаабыта. Директорынан күн бүгүнгэ диэри биһир дойдутаахпыт Яна Викторовна Игнатьева, кылаабынай художнигынан Александр Николаевич Гоголев - Сагал Уус үлэлиин сылаллар. Бу кулун тутар ый 21 күнүгэр галерея уон сыллаах үлэтин түмүгүн көрөргө, кэлэр өтүгэр туох сыаллаах-соруктаах үлэлииргэр аһаммыт улуустартан норуот маастардарын айымньыларын быысталаах, "төгүрүк остуоллаах" "Ус саха үгэһин үйэтитимгэ" диэн улахан дьаһал буолан ааста.

Галерея үлэлээн кэлбит уон сылын устата 200

"СИМЭХ" 10 СЫЛА

араас таһымнаах (федеральной, республиканскай, куораттардаагы, улуустардаагы, персональнай, авторскай) быысталаары тэрийбит, 11 аан дойду таһымнаах быысталаах кыттыбыт, 3 научнай-практическай конференцияны, 52 семинары, маастар-кылаастары үлэлэппит. Республика үрдүнэн 94 республиканскай суолталаах норуот маастардарын, 400 уусуран оноһуктар маастардарын үүннэрбит.

Ити дьаһалга биһиги улуустан норуот маастардара сөрүөһүттэр Е.С. Пинигина, А.С. Кривошапкина, И.С. Ноговицына, муосчут Р.М. Пинигин, тимир ууһа В.В. Игнатьев, туосчут А.Ф. Окочешникова, мас ууһа П.А. Варламов уонна "Ай" студия үлэһиттэрэ

кыттыыны ыллылар. Быысталаах туруоруллубут үлэлэри "төгүрүк остуолга" олонор ырытыы буолла. Онон искусствоведтар З.И. Иванова, И.В. Покатилова, философ К.Д. Уткин, биллиилээх художниктар Духовность академиятын президеһа А.Н. Осипов, РФ, СР народнай художнига А.П. Мунхалов уонна СР Художниктарын союһун председателэ Ю.В. Спиридонов санаа атаастаһылар. Культурага уонна духовнай сайдыыга министри солбуйааччы Н.М. Зайкова кыттынылар. Хардарыта санаа атастаһытын, кизик кэлсэтин түмүгүнэн, ус саха маастардарын үгэс буолбут оноһуктарынан, музейнай таһымнаах уонна сувенирнай үлэлэрин, аныгы олох сизиргэр сөл түбэһиннэрэн салгыы сайыннарыахха диэн түмүк оноһулунна.

Валентина
ПИНИГИНА.

СУОТТУ МУЗЕЙЫГАР СЫРЫТТЫБЫТ

Соторутаабыта интернат-оскуола түөлбөтин кырдыабаастара Суотту музейын көрөн кэллибит. Айанньы суолбут тулата бэс, харыйа буолан күүбүнэн чөлгүөн турара үчүгэй сүрдээх - сайынны санатар. Миэстэтигэр тинийиппит араас мааркалаах массыналар симсэн аһай тураллара сөхтөрдө.

Кириин билэст улахан дьонго 50 солк., оболорго босхо эбит. Эдэркээн бабайы уоллаах кыыс баарабай балаһантан сабаларан моһол ураһаны, кэрэ көстүүлээх танара дьаһатин, тыал миэлиһэтин, аһыс кырылаах бабаарына дьэһини, о.д.а. кэригэ сылдьан сийилин билиһиннэрдилэр. Муус оноһукта-

ра курустаал таастаабыр дьэнкирдэр, мэктиэтигэр күүбүнэн толбоннурар, араас бэйэлээх халлаанга харбастып сэргэлэр, экинэ бэйэлээх фигуралар, кыыллар олох дьин бэйэлэринэн турар курдуктар.

Саамай үрдүк чыпчаалга 200 киһи киһирэ сайынны наһаа, хочоро 60 киһини хоннорор австрийскай дьыс, сүүһүнэн киһи киһирэн аһыыр кафетта бааллар. Үлэһиттэр сайынны оһуруот аһын арааһын олордоллорун, көмө хаһаайыстыбалаахтарын кэлсиһиллэр. Сайынны биз ыан кымыс онороллор эбит. Бэйэлэрэ күөл үөскэтинэн Кэбзэин саботун ыппыттар туһалаах буолбут. Былы-

рын күһүн мунхалаан 100 куул собону ылбыттар, быйыл харыстыыр сыалтан сыһаппыттар. Итин барытын бу комплекс салайааччыта Раиса Реасовна Кулаковская үөрэхтө кэлсээтэ. Киниэхэ сүрүн көмөлөһөөччү - интернат-оскуолабыт выпускниһата, итиннэ олохсуйан үлэлиин сылдьар Варвара Петровна Местникова.

Дуоһуһа сынньанан, итинник үтүө дойдуга баран кэлбиһитигэр тэрийэн илдьэ сылдьыбыт Ольга Петровна Кузьминага уонна эрэйэ суох айаһаппыт суоппарбытыгар Афанасий Марковска барба махталбытын тиздэбит.

А. ЗАХАРОВА.

ҮҮТ ХААЧЫСТЫБАТЫН ТУПСАРЫАБЫН

Мин Чурапчы үтүн собуотугар 21-с сылбын үлэлиһин, билгин коллективныгар тохсубут. Сайынны иһи сменанан үлэлиһит. Чурапчы салиэнньэтин иһигэр уолсайа 350-тан тахса мал үт туттарар. Ону таһынан Болтонготтон уонна Төлөйтөн убаһас үтүнэн таһыллар. Сайын сройугар күнгэ 10-тан тахса тонна үт астанар. Аһыт сылга барыта 1485 т үтү астаабыт. Мантан 389 тонна үтүнэн араас үт астары: 191 т 40 бырыһааннаах, 144 т 20 бырыһааннаах сүөгэйи, 32 т пастеризованнай үтү, 9,6 т йогурту, 8,9 т мороженайы, 14 т суораты, 12 т быырпаһы уо. д. а., барыта 20-чэ суол 3 мөл. солкуобай суумалаах үтүгү аһы онорон атыга таһаардыбыт. Олтон ордугунан барытынан 4 мөлүүһөннээх 50 т киһи смир арыта онгоһулунна.

Бу үтүгү астарбыт, арыбыт туруктаах барыта туттарыллар үт хаачыстыбатынан бичегини тутулуктаах. Дьэ, онно "Сага олох" хаһыат кулун тутар 3 күнүгөсү нүмэригэр тахсыбыт "Чурапчы" ТХПК пресс-киһин "Киһи кыбыстар, сэтэр тон үтү" диэн иһитиннэригэр савнай сөгүөх. Ону биһиги илэ көрө-билэ сылдьабыт. Ордук кэлин кэминэргэ тон үт хаачыстыбата олус мөлөөтө. "Син-биир тутуохтара" диэн сорохтор үгэр кууларын даһаны тэбээбэккэ симэллэр. Ол түмүгэр араас комбикорм, туорах буддук тобоһо,

араас кир, сыыс барыта түбөһэр. Сорохтор ыт кырбит тийһин суола кытта баар буолааччы. Ону кыһыа, ыраасты сатыбыт. Ол барыта биһиги онто да суох ноһоруускалаах үлэбитин быһаардар, атактыыр.

Убаһас үтүнэн туттарааччылар сорохторо эмик флягалара олус кирдээх, үттэрэ үчүгэйдик сийдэлэмнээх, сорохтор аһыбыт буолар. Ону тутумаары гыннаах кизик айдаһы тардаллар. Мантан иһнэ үт ырааһыгар, хаачыстыбатыгар улахан суолта биһирдээх табыллар. Ол иһин үтү суртаан тутар ордук буолуо этэ, сыһаһыгар араастаһыны олохтоон. Олтон тон үтү туттарааччы куулуун хайаан даһаны биркалаан аһын-суолун, миэстэтин, биримэтин ыйан туттарытын олохтооһа. Очотугар юм хайдах үтү туттарара чөлүчү биллэ, эппиэтинэс үрдүө этэ.

Үрдүк хаачыстыбалаах, ыраас үтүнэн үчүгэй арыы, үтүгү ас онгоһуллара биллэр. Бу киһи доһуобуйатын, үт-харчы, аат-суол болтуруоһа. Ити хаһыаха суруллубутун курдук, ангардас үт кирдээбиттэн биһиги кооперативныт сүүһүнэн тыһыанча солкуобай харчыны сүтэрдэ.

Онон иһинки өттүгэр үт хаачыстыбатыгар, ырааһыгар улахан суолта биһирдээх, туһаардаах табыллар.

М.АНДРЕЕВА, үт собуотун маастара.

БИҢИЭХЭ - ОПЫТ АТАСТАҤА

Горнай улуунун редакцията уонна типографията холбоһон редакционной-издательской холбоһук буолаллар. Кинилэргэ бу күнүгэ офсетнай бэчээккэ киһирэ оборудование бэрлиһиктээх. Итинэн сибээстэн "Сага олох" РИХ үлэтин тэрээһинин билсэ, офсетнай бэчээккэ киһиргэ болоһиһаагыт опыты ыла-делегация кэлэ сырытта. Иһи күн устата үлэни-хамнаһы кытары билсэн бардылар.

"СО" корп.

Хаартыскага: офсетнай бэчээттир массына үлэһитин көрүү.

Саха Республикатын народнай суруйааччыта, П.А.Ойуунускай аатынан Государственной бириэмийэтин лауреата В.С.ЯКОВЛЕВ - Далан төрөөбүтэ 75 сылыгар аналлаах үбүлүөйүнэй дьаһаллар

ПРОГРАММАЛАРА

Муус устар 1 күнүгэр В.С. Яковлев - Далан аатынан Кытаанахтаагы художественной-эстетическай орто оскуолаба:

10 ч. 00 м. - "Далан аабылара" научнай-практическай конференцияны аһы.

10 ч. 30 м. - 13 ч. 00 м. - секцияларынан үлэ.

14 ч. 00 м. - 17 ч. 30 м. - конференция пленарнай чааһа.

17 ч. 30 м. - 18 ч. 00 м. - конференцияны сабыы.

19 ч. 00 м. - «Түһүлгэ» Сыннаһан киһигэр суруйааччы В.С.Яковлевка - Даланга аналлаах ахты кизэһэ.

Муус устар 2 күнүгэр Чурапчы салиэнньэтигэр:

10 ч. 00 м. - 14 ч. 00 м. - улуус оскуолаларын көрсүлүүлэрэ.

14 ч. 00 м. - улуустаагы муниципальнай тэриллин баһылыга И.Н.Аммосов ылдыттары кытта көрсүлүүтэ.

Бу дьаһалларга кыттыны ылаллар: кэргэнэ Яна Викторовна, аймах-билэ дьонно, СР Суруйааччыларын союһун бырабылыанньатын председателин э. т. Н.Е.Винокуров - Урсун, суруйааччылар СР народнай поэта Н.И.Харлампьева, С.А.Полов - Сэмэн Тумат, В.Н.Егоров - Тумарча, С.Р.Данилов - Роман Данилов уо. д. а., ученайдар Гуманитарнай чинчийин институтун кылаабынай научнай со-

труднига, философскай наука доктора Д.Е.Васильева, институт научнай сотруднига А.А.Алексеева, СГУ профессора, филологическай наука доктора П.В.Максимова, филологическай наука доктора, СГУ профессора В.Б.Окорокова, М.С.Иванов - Багдарыын Сулбэ, Гуманитарнай чинчийин институтун старшай научнай сотруднига, философскай наука кандидатта Г.В.Полов уо. д. а.

Улуус дьонно-сэргэтэ, нэһиликтэр баһылыктара, делегациялара, В.С.Яковлев - Далан үөрэппит оболоро, үбүлүөйүнэй дьаһалларга кэлэн кизик кыттыны ыларгыгар ыһырабыт!

Тэрийэр бөлөх.

12 канал НВК «Союз»
16.00 Тунус.
16.20 Документаленд.
16.50 Ово сурьяаччыта, фольклорист Алена Непустова.
17.15 В ЯГУ – день открытых дверей.
17.35 «Кинелори Москва алжабыга».
18.50 Нескунный ветер.
20.00 Турбаахы ово юнг давай угар.
20.30 Семейное кино, «Весна на Заречной улице». До 22.00

